

Συμβούλιο της Επικρατείας: 870/1989, (Τμ.Α')

Πηγή: Ε.Δ.Κ.Α. ΛΒ' 1990, σελ. 418

Η Τ.Δ.Ε. μπορεί να δεχθεί και εκπρόθεσμες δηλώσεις όταν πείθεται ότι λόγοι εντελώς ανεξάρτητοι από την θέληση των δηλούντων παρεμπόδισαν την έγκαιρη αναγγελία. Ως αναγγελία θεωρείται και η προς ιατρό νοσοκομείου συμβεβλημένου με το ΙΚΑ περιγραφική δήλωση. Το διοικητικό πρωτοδικείο οφείλει να αναζητήσει την γενομένη δήλωση στο ΙΚΑ ή τα τηρούμενα ειδικά στοιχεία του νοσοκομείου καθώς και το βιβλιάριο ασθενείας ή βεβαιώσεις που βρίσκονται τυχόν στην κατοχή αυτού. Αναίρεση απόφασης η οποία δεν παραθέτει στοιχεία περί του τι ακριβώς εδηλώθη στους ιατρούς δια να καθίσταται δυνατός ο αναιρετικός έλεγχος.

Πρόεδρος: κ. ΧΡ. ΦΑΤΟΥΡΟΣ

Εισηγητής: κ. Θ. ΠΑΠΑΕΥΑΓΓΕΛΟΥ

Δικηγόροι: κ. Γ. Παπαδημητρίου - Γκίρτη, Π. Χέλμη.

Επειδή, με την αίτηση αυτή ζητείται εμπροθέσμως (κοινοποίηση προσβαλλόμενης αποφάσεως 12.11.1985, άσκηση αιτήσεως 13.1.1986, δηλαδή την 62 ημέρα, πλην οι δύο προηγούμενες ημέρες δεν ήταν εργάσιμες) και κατά τα λοιπά παραδεκτώς η αναίρεση της 184/ 1985 αποφάσεως του Διοικητικού Πρωτοδικείου Λειβαδιάς, με την οποία απερρίφθη προσφυγή της αναιρεσειούσης κατά της 179/1984 αποφάσεως της ΤΔΕ του Υπ/τος ΙΚΑ Άμφισσας και εκρίθη ότι ορθώς απερρίφθη με την τελευταία αυτή απόφαση ως εκπρόθεσμη η δήλωση της αναιρεσειούσης περί του επισυμβάντος σε αυτή ατύχηματος.

Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 του Καν. Ασφαλ. Αρμοδ. ΙΚΑ (57440/1983 Α.Υ.Ε. Β'33) για την αναγνώριση ατύχηματος ως εργατικού πρέπει τούτο να αναγγέλεται εντός προθεσμίας πέντε ημερών από το ατύχημα. Η ΤΔΕ μπορεί να δεχθεί και εκπρόθεσμες δηλώσεις, όταν πείθεται ότι λόγοι εντελώς ανεξάρτητοι από τη θέληση των δηλούντων παρεμπόδισαν την έγκυρη αναγγελία. Εκ του λόγου όμως τούτου η προθεσμία δεν παρατείνεται πέραν των εξήντα ημερών από το ατύχημα, εκτός εάν πρόκειται για ατύχημα που προκάλεσε απόλυτη αναπηρία ή

θάνατο, οπότε η προθεσμία αναγγελίας για την απόκτηση συντάξεως μπορεί να παρατείνεται έως ένα ή δύο χρόνια αντίστοιχα. Εξ άλλου, κατά την έννοια των διατάξεων, ως αναγγελία του ατυχήματος, θεωρείται και προς τον αρμόδιο ιατρό του ΙΚΑ, καθώς επίσης και προς ιατρό νοσοκομείου ή κλινικής συμβεβλημένων με το Ίδρυμα δήλωση του ατυχήματος, υπό την προϋπόθεση όμως ότι αυτή δεν περιορίζεται στην απλή αναφορά της βλάβης της υγείας του ασφαλισμένου, αλλά περιγράφει και τα πραγματικά περιστατικά του ατυχήματος. Δοθείσης δε της έννοιας αυτής των διατάξεων του Κανονισμού, το διοικητικό πρωτοδικείο, προκειμένου να κρίνει περί του εμπροθέσμου ή μη της δηλώσεως φερομένου ως δηλωθέντος σε ιατρό του ΙΚΑ ή σε συμβεβλημένο νοσοκομείο κλπ εργατικού ατυχήματος, οφείλει να αναζητήσει την γενομένη από τον ασφαλισμένο δήλωση των σχετικών περιστατικών στα τηρούμενα από το Ίδρυμα ιατρικά κλπ στοιχεία και προκειμένου περί συμβεβλημένου νοσοκομείου κλπ, στα τηρούμενα ειδικά στοιχεία (όπως το δελτίο εισαγωγής του ασφαλισμένου στο νοσοκομείο, το φύλλο νοσηλείας αυτού, το εξιτήριο κλπ) καθώς και στο βιβλιάριο ασθενείας του ασφαλισμένου ή σε ιατρικές βεβαιώσεις που ευρίσκονται τυχόν στην κατοχή αυτού (πρβλ. ΣτΕ 4475/1986, 2606/1978), προς εξακρίβωση του εάν ο ασφαλισμένος είχε προβεί σε δήλωση όχι μόνο περί της παθήσεώς του, αλλά και των αιτιών αυτής.

Επειδή εν προκειμένω, όπως εκτίθενται στην προσβαλλόμενη απόφαση, η αναιρεσείουσα υπέβαλε την 7.11.1983 στο Υπ/μα Γραβιάς του ΙΚΑ δήλωση ατυχήματος, σύμφωνα με την οποία, την 14.3.1983 σε χοιροστάσιο της περιοχής, όπως εργαζόταν στο πλύσιμο σφαγμένων χοιρινών, πάτησε λίπος και έπεσε με αποτέλεσμα να κτυπήσει στη σπονδυλική στήλη. Ο Διευθυντής Υπ/τος ΙΚΑ Άμφισσας θεώρησε την πάθηση που αναγράφεται στο βιβλιάριο της ασφαλισμένης (αναιρεσειούσης) με ημερομηνία 14.3.1983 (άλγος δ. υποχονδρίου και δ. λαγονίου βόθρου), χωρίς να αναφέρεται οτιδήποτε σχετικό με ατύχημα, ως προερχόμενη από κοινή νόσο και με την 4902/25.1.1984 απόφασή του απέρριψε τη δήλωση ατυχήματος. Κατά της αποφάσεως αυτής η αναιρεσείουσα άσκησε αίτηση θεραπείας η οποία απερρίφθη με την 179/1984 απόφαση της οικείας ΤΔΕ, διότι το ατύχημα αναγγέλθηκε στο ΙΚΑ εκπρόθεσμα και διότι, σύμφωνα με την 167/10.7.1984 απόφαση της ΑΥΕ του ίδιου Υπ/τος, οι παθήσεις της

ασφαλισμένης είναι αποτέλεσμα παθολογικής αιτίας και όχι ατυχήματος. Το δε Διοικητικό Πρωτοδικείο Λιβαδειάς με την προσβαλλόμενη απόφασή του, έκρινε εξ αφορμής προσφυγής της αναιρεσειούσης, ότι πράγματι η δήλωση του επισυμβάντος ατυχήματος υπεβλήθη την 7.11.1983 εκπροθέσμως, αφού πριν από αυτή η αναιρεσειούσα δεν είχε αναφέρει τίποτε περί ατυχήματος ούτε στους ιατρούς του ΙΚΑ ούτε στον αγροτικό ιατρό όπως αυτό προκύπτει τόσο από τα στοιχεία του φακέλου όσο και από σχετική καρτέλα χορηγήσεως σε αυτή επιδόματος ασθενείας λόγω δυσκοπάρθειας οσφυαλγίας κλπ καθ' ορισμένα διαστήματα πριν και μετά την 14.3.1983: άλλωστε, κατά την προσβαλλόμενη απόφαση, οι συνάδελφοι της αναιρεσειούσας Α.Μ. και Α.Τ. που προσυπέγραψαν ως μάρτυρες τη δήλωση του ατυχήματος δήλωσαν ότι δεν θυμούνται πότε ακριβώς έγινε το ατύχημα. Η αιτιολογία όμως αυτή της προσβαλλόμενης αποφάσεως δεν είναι επαρκής, διότι τόσο στην περιγραφόμενη στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δήλωση ατυχήματος, όπου η μεν αναιρεσειούσα δήλωσε ότι κτύπησε κατά την πτώση της στη σπονδυλική στήλη, οι δε συνάδελφοί της δήλωσαν ότι αυτή υπέστη ατύχημα (χωρίς ωστόσο να ενθυμούνται πότε ακριβώς συνέβη), όσο και στην προσφυγή της αναιρεσειούσης, στην οποία αναφέρεται η υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως, εκτίθενται περιστατικά δυνάμενα, κατ' αρχήν να στοιχειοθετήσουν εργατικό ατύχημα, πλην το δικαστήριο της ουσίας περιορίζεται να βεβαιώσει ότι η αναιρεσειούσα δεν ανέφερε τίποτε ούτε στους ιατρούς του ΙΚΑ ούτε στον αγροτικό ιατρό, χωρίς να παραθέτει στοιχεία περί του πότε και ποίους ακριβώς ιατρούς μετέβη, και τι ακριβώς δήλωσε σε αυτούς, ώστε να είναι δυνατός ο αναιρετικός έλεγχος ουδέ να βεβαιώνει ότι ανεζήτησε το ακριβές περιεχόμενό τους, ώστε να κρίνει αιτιολογημένα εάν η αναιρεσειούσα είχε περιορισθεί στην απλή αναφορά της βλάβης της υγείας ή εδήλωσε συνάμα και τα πραγματικά περιστατικά του ατυχήματος, ως και την ιδιότητά της ως ασφαλισμένης του ΙΚΑ. Για το λόγο αυτό, βασίμως προσβαλλόμενο, πρέπει να γίνει δεκτή η υπό κρίση αίτηση και να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση, η δε υπόθεση που χρειάζεται διευκρίνιση κατά το πραγματικό της μέρος, να παραπεμφθεί στο δικάσαν δικαστήριο προς περαιτέρω κρίση.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ

Είναι τόσο μεγάλη η άγνοια και η απειρία των ανειδίκευτων κυρίως εργαζομένων, στους οποίους παρατηρούνται τα περισσότερα εργατικά ατυχήματα, ώστε είναι πράγματι αναγκαία, μέσα στην έννοια της μέριμνας του άρθρου 22 παρ. 4 του Συντάγματος, η υποχρέωσις των ασφαλ. οργάνων και των Δ.Δ. για αυτεπάγγελτη έρευνα των συνθηκών του ατυχήματος.